

Fred van der Kroon (Theater aan de Parade):

‘Sleur bestaat niet in het theater’

In hartje Den Bosch staat aan de historische Parade het fraaie ‘Theater aan de Parade’. In de schaduw van de kathedrale kerk Sint-Jan heeft het zich door de jaren heen (het huidige gebouw stamt uit 1976) ontwikkeld tot een multifunctioneel theater, dat zelfs een bioscoopfunctie heeft. Fred van der Kroon, Hoofd Techniek, vertelt over het theater waar hij al meer dan dertig jaar aan verbonden is.

Al in de jaren dertig van de vorige eeuw stond er een theater op de plek waar nu het Theater aan de Parade staat. “Tot 1965 was het in particuliere handen, maar toen werd het door de gemeente overgenomen”, vertelt Van der Kroon. “In 1974 werd besloten het oude pand te slopen en er een nieuw gebouw neer te zetten, dit dus.” In die tijd heette het nog Casino Den Bosch, maar toen in het land de casino’s als paddestoelen uit de grond schoten, schiep die naam steeds vaker verwarring bij de bezoekers, herinnert Van der Kroon zich: “We kregen mensen binnen die meteen aan het rondkijken waren waar de blackjacktafel te vinden was”, lacht hij. Op dit

moment bewandelt het theater juist weer het privatiseringspad. “We gaan verzelfstandigen en dat biedt ook weer nieuwe kansen”, legt Van der Kroon uit. “De organisatie blijft voortbestaan, maar er gaat bijvoorbeeld wel gekeken worden naar de leeftijd van het gebouw. In 2010 of 2011 wordt dan als het goed is een beslissing genomen over wat er met het gebouw gaat gebeuren. Zo’n verandering stuit vaak op onzekerheid, maar ik zie geen negatieve toekomst. Het biedt juist kansen.”

Multifunctioneel

Van der Kroon is zoals gezegd Hoofd Techniek bij het Theater aan de Parade

en is er al ruim dertig jaar werkzaam. “Ik kwam hier toen een half jaar voordat het nieuwe gebouw openging en daar heb ik nog steeds profijt van, al heb ik niet het hele ontwikkelingsproces meegemaakt”, zegt hij. “Ook in het oude gebouw ben ik trouwens op een bepaalde manier al actief geweest. Ik heb er zelf amateurtoneel gespeeld en deed voor die vereniging ook al wat aan de techniek. Het is, zoals bij velen, uit hobby voortgekomen. Op de middelbare school deed ik al de techniek bij schoolvoorstellingen. Zo kan het groeien. Nu zit ik hier alweer dertig jaar en het blijft nog steeds een uitdaging. Sleur zit er hier niet in en dat maakt het voor mij zo

HET GELUID IN DE GROTE ZAAL

- Mengtafel: Soundcraft K3*
- 12 mic./line inputs
- 4 band parametrische toonregeling, Lo of Hi Q
- 4 stereo-inputs, 4 fx return
- 4 submasters
- 1 masters L R en Mono
- 8 aux. sends
- 12 x 4 matrix

System Processor: BSS Soundweb

- 2x Soundweb 9088ii (8 lijn in, 8 uit elk)
- Soundweb 9010 (Yelly Fish) remote control
- Laptop met Soundweb Designer v1.40
- Uitgebreide patch mogelijkheden
- Standaard configuratie o.a.
 - 2 inputs voor L/R
 - 3 inputs voor L/R/C
 - 5 inputs voor L/R/C/balkonL/R
 - 7 inputs voor L/R/C/balkonL/R/subL/R
 - 2 inputs voor balkonL/R

Lijstluidsprekers: FOH Meyersound (passief)

- 4 x UPA -1C top (front & down fill) (2xL, 2xR)
- 2 x 650-R2 sub (L/R)
- 5 x LAB 1000 power amps.
- 4 x Processor M-1A
- 2 x Processor B-2EX

Manteauluidsprekers: Meyersound: (actief)

- 2 x CQ 1 (manteau onder, t.b.v. rij 1-4 zijkant)
- 2 x CQ 2 (manteau boven, t.b.v. balkon)

Balkonluidsprekers: Zaalbrug Meyersound: (passief)

- 4 x UPA - 1C (2xL, 2xR)
- 2 x LAB 1000 power amps.
- 2 x Processor M-1A

Balkonfill: Onder balkon Meyersound: (actief)

- 4 x UPM - 1P (2xL, 2xR)

Portaalbrug: Center Meyersound: (actief)

- 2x UPM-1P (Mono/center t.b.v. rij 3-6 midden)

Toneelrand: Center Meyersound: (actief)

- 2x UPM-1P (Mono/center, t.b.v. rij 1-2 midden)
- 19-Inch Rack

Effectapparatuur:

- Yamaha
- 1 x SPX 990 multi-effectprocessor

Randappartuur:

- Drawmer
- 2 x DL 241 XLR dual-auto compressor. M-1A
- Philips
- 1 x CD-speler CD 730
- Audient
- 1 x ASP 231 equalizer
- Studer
- 1 x ¼" Tape -deck 2 track 4 spoor

mooi.” Theater aan de Parade is begonnen met een combinatie van film en theater en heeft nog steeds een bioscoop in huis. Van der Kroon: “Opvallend is op dat gebied dat we hier in de grote zaal ook nog steeds een complete 70mm installatie operationeel hebben. Je moet daarbij wel teruggrijpen naar oude kaskrakers, aangezien er in Nederland geen nieuwe 70mm films meer verspreid worden, maar de liefhebbers komen er nog wel op af. Als je de musea in Europa afstruint dan zijn er nog wel wat kilometers aan film te vinden. Soms is het echter wel moeilijk om ze daar los te krijgen.” Ook worden in Theater aan de Parade regelmatig commerciële congressen en dergelijke gehouden. Multifunctionaliteit staat dan ook voorop en met dat idee in het achterhoofd is het ook gebouwd. “Dat zou ik zo wéér doen”, vertelt Van der Kroon daar over. “Het zorgt er voor dat er meer mensen in je the-

ater komen. Het feit dat we film draaien zorgt ervoor dat er mensen komen die anders nooit in het theater zouden komen. Het werkt drempelverlagend.”

Trekkenwand

Iets echt ‘eigens’ aan de techniek in het Theater aan de Parade is er niet, volgens Van der Kroon: “Als je het vergelijkt met andere theaters dan zul je vaak ongeveer hetzelfde zien qua techniek”, verduidelijkt hij. “Waar we wel nog steeds trots op zijn, is dat we al vroeg (in 1993) begonnen zijn met een elektronische trekkenwand. Omdat we daarmee voorop liepen zijn veel collega’s hier komen kijken. Er was toen nog wel de nodige weerstand tegen, omdat men vond dat je nooit het gevoel in het touw kon vervangen door een druk op een knop. Maar toen ‘ie hier eenmaal stond, was iedereen er meteen enthousiast over. Toch waren er in het hele

land ook wel wat 'oude makkers' die het gevoel in de touwen erg goed beheersten en die de overstap naar de knoppen niet hebben kunnen maken." Theater aan de Parade heeft twee zalen, maar eigenlijk hoort er nog een derde bij, aldus Van der Kroon: "Sinds een aantal jaren hebben we er met het Koningstheater, dat hier aan dezelfde straat gevestigd is, namelijk een kleine zaal bij. Het is een mooi, klein theatertje met een heel eigen sfeer en een goede naam. Een paar jaar geleden hebben we dat helemaal opnieuw ingericht. Het is een leuke aanvulling op wat we hier al hadden."

Grotere producties

Qua techniek is het koppelen van systemen iets dat je volgens Van der Kroon steeds meer ziet gebeuren. Maar er zijn natuurlijk sowieso veel ontwikkelingen op theatertechnisch gebied, beaamt hij: "Het gaat hard en de kunst is dan steeds om op tijd geld te hebben om de ontwikkelingen waar nodig te kunnen bijbenen. De ene keer lukt dat dan wat beter dan de andere keer. Bij het werk zelf kom je altijd wel mooie dingen tegen, maar vaak betreft het dan specifieke technieken die de gezelschappen dan zelf meebrengen." Een ontwikkeling op het gebied van de Nederlandse theatercultuur is dat gezelschappen in de toekomst wellicht wat minder gaan reizen. Van der Kroon: "Nederland is daar in principe klein genoeg voor. Voor de bezoekers is het allemaal wel te bereizen. Naarmate de voorstellingen groter worden is het natuurlijk ook niet meer zo voor de hand liggend dat ze daarmee gaan rondreizen." Het groter worden van de producties heeft ook zo zijn gevolgen voor een theater als het Theater aan de Parade, weet Van der Kroon: "Wij worden natuurlijk niet kleiner, maar de voorstellingen worden groter. De afgelopen dertig jaar zijn er in het hele land nogal wat nieuwe theaters gebouwd die allemaal zijn afgestemd op de maten die er dan gevraagd worden. De meeste zijn dan ook groter dan ons theater. Op die manier wordt je relatief gezien dus wel kleiner."

Niet voor het brood

Van der Kroon zit zelf al lang in het vak en loopt dus over van ervaring. Ziet hij voldoende jonge aanwas wanneer het op zijn werk aankomt? "Sinds de opleidingen zijn ontstaan is er heel veel aanwas. Er zijn regelmatig mensen die hier stage willen lopen. Je merkt wel vaak dat ze vooral veel theoretische kennis hebben en dat de

praktijk nog echt geleerd moet worden. Je pikt de mensen die theatertechniek als hobby hebben er dan opvallend makkelijk uit. Die kunnen meteen iets aanpakken en ze weten waar je over praat." Van der Kroon heeft een mooi beroep, zo zegt hij: "Het feit dat sleur hier niet bestaat maakt het mooi, net zoals het hele sfeertje dat om het theater heen hangt. Het is wat dat betreft een apart wereldje. Het is mooi om dingen gemaakt te zien worden, het publiek er op te zien reageren en de mensen te zien genieten wanneer ze na afloop naar huis gaan. Dat geeft een goed gevoel. Je moet het werk vanuit een passie doen en zo ontstaat het bij de meeste mensen dan ook. Mensen die hier werken zijn ook geen mensen die het puur voor hun brood doen. Dat is namelijk niet voldoende reden om in een theater te gaan werken. Je moet er namelijk ook het een en ander voor laten omdat je nu eenmaal vaak in de avonden en weekenden werkt.

Dan wordt het moeilijk om bij een korfbalclub te gaan die elke donderdagavond traint. Ook daar zijn natuurlijk wel mouwen aan te passen, maar de meesten die hier werken hebben toch hun hart verloren aan het theater. Dat is prettig werken hoor, met altijd gemotiveerde mensen om je heen."

Zonder theater

Het Theater aan de Parade zónder Fred van der Kroon is misschien al moeilijk voor te stellen, maar hoe is dat andersom? "Een leven zonder het theater zal wel even wennen zijn, maar dan speel ik thuis gewoon nog theater", lacht hij. "Maar ik denk niet dat ik er écht moeite mee zou hebben. Mijn oud-collega en voorganger is nu 85 en die komt hier nog steeds wel eens binnenwandelen. Dat kan en mag hier ook. Zelf woon ik wat verder weg, maar ik zal toch ook nog wel eens binnenwandelen als ik ooit gestopt ben."

